עשאום כמי שנטמאו לאוסרן לו אכדו · למתן לחמר (לקמן דף מז:) אין הלין מלרה על העולין ניחא הא דנקט הכא שנטמאו לו אכדו אבל בריחא דלקמן (דף פ:) על מה הלין מרלה על הדם ואל האכל ל"ל הואיל ומדרבנן לא מרלה הוי כאילו אכדו האיסורין :

יכול נטמאו לו שאכדו לא יהו הכהנים כו' · הכי מלקא מסקנא הכא דאי לא אכלי הכהנים לא מכפרי בעלים ולא משכחו לאכול בקדשים ומקשה ריב"ל דבהאשה רבה (יבמות דף ל·) אמר ר"ש דם שנטמא וחזרו בשוגג הורלה במזיד לא הורלה והא הכא דמדאוריתא אלטרי מרלי כו' ומשני מאי לא הורלה להחזיר בשר באכילה אבל בעלים מתכפרין אלמא אף על גב דבשר ליט נאכל בעלים מתכפרין וי"ל דהיכא דחזי לאכילה מדאוריתא מתכפרין והכא בשי למימר דכל כמה דלא חזו הכהנים לאכילת בשר (ה) לא מתכפרים בעלים ומיהו קשה מנטמא בשר היאך זורק את הדם הא אין לבשר שעת היתר להכהנים ונראה לפרש דכל זמן דחזי בשר לאכילה לא מתכפרי בעלים עד שיאכלו הכהנים אבל אם נטמא אחרי כן או ילא לו נעשה טרר מתכפרי בעלים :

ולא שולא חול ביו"ט · הקשה ריב"ל דהא קרא בשבת כתיב דתמיד אבל ביו"ט דקיל מנא לן דלא קרבה וי"ל דאתיא כרבי עקיבא דאמר בסוף אלו קדשים (שבת דף קיד·) עולת שבת לימד על חלבי שבת שקרבין בי"ט ומשמע ליה קרא עולת שבת זו בשבת אחרת דהייט של שבת בי"ט מכלל דשל חול בי"ט לא קרבה וקשה לר' עקיבא תיפוק לי דחלבי שבת קריבין בי"ט מקרא דהכא דלא ילין הא כל הלילה ילין דלכל הפסחות מיפוקם באחרבעה עשר שחל להיות בשבת תימה לר"י הא קרא בעשר דבשר מיירי דהא לקמן (דף סב:) מחייב שוחט על חמץ אחר מבני חבורה מדכתיב לא ילין בחריה דמשמע הכי דקיימינן עלי' בלא ילין וכל הלילה ילין כדר' עקיבא אוקימנא לסוגיא דהכא ומשמעינן ליה לר' עקיבא דפסח נאכל כל הלילה עד שעת חצות ואיכא למימר דמשמע ליה למסדר הש"ס דקרא בכל הזבח מיירי בין בבשר ובין באימורין ומדלא כתיב חלב כמו גבי חלב חגי ומדלא כתיב גבי אכילה דוחלכו אם הבשר כדכתב אחס לא מוחירו ש"מ דבתרוויהו משמעי :

בארבעה עשר שחל להיות בשבת עסקינן · בירושלמי דייק מקרא דלא ילין חלב חגי כה"ג ומוקי לה כמי ר' אבהו בי"ד שחל להיות בשבת ופריך דלא מלי לאוקמי בשבת דחגי כתיב דהייט חגיגה הבאה עם הפסח דלא דחיא שבת כדאמר לקמן בחלו דברים (דף סט:) ומפרש דה"ק שמרהו שלא יבא לידי בל ילין שיקריבהו מבעוד יום בשעה הראויה לו ותימה על ירושלמי דפריך מינה דהאי קרא דחלב חגי דבחגיגת חמשה עשר מייתי כדמוכח בחלו דברים הקשה רשב"ל לבן תימא דדרש לקמן בחלו דברים ופריך במס' תמורה (נ"ז: סס) גבי האומר הרי זו תמורת עולה תמורת שלמים ר"מ אומר הרי זו תמורת עולה ר' יוסי אומר דברי קיימים וחרעה עד שקומם ומכר ויביא בדמי חליה עולה ובדמי חליה שלמי: או

דאי ר' מאיר האמר תפוס לשון רשות · אורי" *דרבא לטעמיה דאית ליה דפליגי בתפוס לשון רשות דאמרינן בפ"ב דזבחים (דף לי) עדיין היא מחלוקת פירוש אפילו בתמורת עולה ושלמים פליג ר"מ ובלאו הכי איכא דיוקא דהכא לא מיתוקם אלא אליבא דרבא דמייתי לקמן בפירקין (דף סג·) גבי אחרים אומרים הקדיש מולים לעולים כו' וסבר ליה לשמיטה אלא לבסוף וכדרבא דאמר עדיין היא מחלוקת ופליגי בתפוס לשון רשות אפילו בכי האי גוונא אף על גב דאיכא לשמיטה אלא לבסוף וברגע אחרון יש לשניהם לחול וסבר ר"מ התם תפוס לשון רשות אע"פ שלא חל בשעה שאמר לגרבה ואחרי לקמן הכשירא להו דיש לשמיטה מחהלה ועד סוף חיילי מרווייהו אפילו לר"מ כמו שנאמר לקמן וא"כ לא יכשיר הכא לר"מ לשמו ושלא לשמו אפי' בעבודה אחת : אבל

ושלא לשמו · בפר חטאת כתיב ומדהוה ליה למיכתב ואת העולה יעלה' וכתיב "והעלה" משמע אפילו בביא העולה קודם לחטאת יכפר : **דתנו רבותינו סיי** · כשמקטירים כל הלילה אבריס שנעשתו וזורק דמן קודם תודה אוא לאמיד וירלו את האברים הללו יהו סבורין שגם אלה ניתוחרו ורלוין להקטירם היום ויקטירם ונבדי אבשה דהשלמה : **וריזין הן** · והמעלן שם יודיע לאחיו הכהנים ויזהרו בהן : **אמר ליה רב אסי כו'** · אדרב פפא פריך דאמר מלינן : **מכדי כל כמה דלא מקטרי אמורין** · לחטאת, כהנים בשר החטאת לא מלי אכלי ובעלים לא חייל להו כפרה ועדיין מחוסר כפורים הוא והיאך יאכל בקדשים : **בתוס ושוק** · הנתונים לכהנים מן השלמים : **ואכלו אופס** · במלואים כתיב : **אבר כופר כפס** · כתב כפרה גבי אכילה לאמרת דאף באכילה אליה כפרה : **כיון דלא אפשר** · לאקטוריהו אחידנא מנוס עשה דהשלמה עשאום כמי שנטמאו לו אכדו ומשכחו כהנים באכילת בשר והויא כפרה לבעלים : **הא כל הלילה ילין** · למה ומעלן ומקטירן כל הלילה ואיכו נפסל אלא אם כן מלאן בעלות אחר כשהוא נאלה לאלה אלמא כל הלילה לאוי להקטיר : **והכתיב עליה השלם** · דמשמע שלא יתעכב דבר אחר תמיד של בין הערבים : **כשנפזרו** · מקרבנות שמקרב דמן קודם תמיד ולא הספיקו להקריב לכיון דנראה להקרבה קודם לכן על תמיד של אחר הוא משלם : **הא כל הלילה ילין** · ויקטירנו בלילי י"ט ואע"פ שעתר מקרבן של חול דהא י"ב שמרק דם הפסח כו =חול הוא : **ואמן ניקו כו'** · קושיא היא : **שבקי' לקרא דהוא דחיק ומוקי אנפשיה** · מדקשו קראי אהדדי על כרחך קראי גופייהו מוקמי אנפשייהו הכי :

מתני' הפסח שנשחטו שלא לשמו · לשם שלמים : **או קיבל או הזה או זרק שלא לשמו** · שבארבע עבודות הללו הפסח נפסל במחשבתן אם לפסול אם לפגל כדילוף בשמעתא קמייתא דזבחים (דף ז·) : **או לשמו ושלא לשמו** · בגמרא מפרש לי במחשבת עבודה אחת קאמר לי במחשבת שתי עבודות כגון קיבל לשמו וזרק שלא לשמו : **פסול** · דכתיב "זבח פסח[הוא] שחוטה וזביחתו לשם פסח וכתיב "הוא" למעוטי נשחט שלא לשמו :

גמ' בעבודה אחת פגו · וחיישב בה לשמו ושלא לשמו ואפ"ה קתני פסול ור' יוסי היא דאמר במסכת תמורה (דף כה·) אף בגמר דבריו אדם נתפס דאי ר"מ הא אמר תפוס לשון ראשון אי

ופעלה הכהן את העולה · שהעלה כבר, אמר ליה רב שמן בר אבא לרב פפא · לדיך דאמרת מעלה ומלינה בראשו של מזבח קיימין *ועבדינן מילתא לכהנים דאתו בה לידי תקלה דסברי דיומיא הוא ואתו לאקטורי אמר ליה *כהנים זריזין הן, אמר ליה רב אשי לרב כהנא ואמרי לה רב הונא בריה דרב נתן לרב פפא והא כמה דלא מתקטרי אמרין כהנים לא מצו אכלי בשר דתניא יכול יהו כהנים ראשון בחזה ושוק קודם הקטרת אמורין תלמוד לומר והקטיר הכהן את החלב המזבחה" והדר "והיה החזה לאהרן ולבניו" וכמה דכהנים לא אכלי בשר בעלים לא מתכפרי דתניא *ואכלו אותם אשר כפר בהם" מלמד שהכהנים אוכלים ובעלים מתכפרין אמר ליה כיון דלא אפשר עשאום כמי שנטמאו או שאבדו דתניא יכול נטמאו אמורין או שאבדו לא יהו כהנים זוכאין בחזה ושוק תלמוד לומר "והיה החזה לאהרן ולבניו" מכל מקום רב כהנא רמי כתיב *לא ילין חלב חגי עד בקר עד בוקר הוא דלא ילין הא כל הלילה ילין וכתיב והקטיר עליה חלבי השלמים עליה השלם כל הקרבנות כולן הוא מותיב לה והוא מפרק לה כשנתותרו, רמי לי' רב ספרא *לרב כתיב *לא ילין לבקר וכתיב חג הפסח לבקר הוא דלא ילין הא כל הלילה ילין וכתיב *עולת שבת בשבתו ולא עולת חול בשבת, ולא עולת חול ביום טוב אמר ליה כבר רמייה ניהליה רב אבא בר חייא לר' אבהו ושני ליה הכא בארבעה עשר שחל להיות בשבת עסקינן *דחלבי שבת קריבין ביום טוב אמר ליה משום דחלבי שבת קריבין ביום טוב אנן ניקו ונימא ליה דהאי קרא בארבעה עשר שחל להיות בשבת הוא דכתיב אמר ליה *שבקיה לקרא דהוא דחיק ומוקים אנפשיה : **מתני' *הפסח ששחטו שלא לשמו וקבל והלך וזרק שלא לשמו או לשמו ושלא לשמו, או שלא לשמו ולשמו, פסול כיצד לשמו ושלא לשמו לשם פסח ולשם שלמים, שלא לשמו ולשמו לשם שלמים ולשם פסח: גמ' בעי רב פפא בעבודה אחת תנן או בשתי עבודות תנן בעבודה אחת תנן ורבי יוסי היא דאמר אף בגמר דבריו אדם נתפס דאי ר"מ הא אמר תפוס לשון ראשון אדם נתפס דבוק : דמי ר' מאיר דאמר תפוס לשון רשות** · במס' תמורה (נ"ז: סס) גבי האומר הרי זו תמורת עולה תמורת שלמים ר"מ אומר הרי זו תמורת עולה ר' יוסי אומר דברי קיימים וחרעה עד שקומם ומכר ויביא בדמי חליה עולה ובדמי חליה שלמי: או

ופעלה הכהן את העולה · בפר חטאת כתיב ומדהוה ליה למיכתב ואת העולה יעלה' וכתיב "והעלה" משמע אפילו בביא העולה קודם לחטאת יכפר : **דתנו רבותינו סיי** · כשמקטירים כל הלילה אבריס שנעשתו וזורק דמן קודם תודה אוא לאמיד וירלו את האברים הללו יהו סבורין שגם אלה ניתוחרו ורלוין להקטירם היום ויקטירם ונבדי אבשה דהשלמה : **וריזין הן** · והמעלן שם יודיע לאחיו הכהנים ויזהרו בהן : **אמר ליה רב אסי כו'** · אדרב פפא פריך דאמר מלינן : **מכדי כל כמה דלא מקטרי אמורין** · לחטאת, כהנים בשר החטאת לא מלי אכלי ובעלים לא חייל להו כפרה ועדיין מחוסר כפורים הוא והיאך יאכל בקדשים : **בתוס ושוק** · הנתונים לכהנים מן השלמים : **ואכלו אופס** · במלואים כתיב : **אבר כופר כפס** · כתב כפרה גבי אכילה לאמרת דאף באכילה אליה כפרה : **כיון דלא אפשר** · לאקטוריהו אחידנא מנוס עשה דהשלמה עשאום כמי שנטמאו לו אכדו ומשכחו כהנים באכילת בשר והויא כפרה לבעלים : **הא כל הלילה ילין** · למה ומעלן ומקטירן כל הלילה ואיכו נפסל אלא אם כן מלאן בעלות אחר כשהוא נאלה לאלה אלמא כל הלילה לאוי להקטיר : **והכתיב עליה השלם** · דמשמע שלא יתעכב דבר אחר תמיד של בין הערבים : **כשנפזרו** · מקרבנות שמקרב דמן קודם תמיד ולא הספיקו להקריב לכיון דנראה להקרבה קודם לכן על תמיד של אחר הוא משלם : **הא כל הלילה ילין** · ויקטירנו בלילי י"ט ואע"פ שעתר מקרבן של חול דהא י"ב שמרק דם הפסח כו =חול הוא : **ואמן ניקו כו'** · קושיא היא : **שבקי' לקרא דהוא דחיק ומוקי אנפשיה** · מדקשו קראי אהדדי על כרחך קראי גופייהו מוקמי אנפשייהו הכי :

מתני' הפסח ששחטו שלא לשמו · לשם שלמים : **או קיבל או הזה או זרק שלא לשמו** · שבארבע עבודות הללו הפסח נפסל במחשבתן אם לפסול אם לפגל כדילוף בשמעתא קמייתא דזבחים (דף ז·) : **או לשמו ושלא לשמו** · בגמרא מפרש לי במחשבת עבודה אחת קאמר לי במחשבת שתי עבודות כגון קיבל לשמו וזרק שלא לשמו : **פסול** · דכתיב "זבח פסח[הוא] שחוטה וזביחתו לשם פסח וכתיב "הוא" למעוטי נשחט שלא לשמו :

גמ' בעבודה אחת פגו · וחיישב בה לשמו ושלא לשמו ואפ"ה קתני פסול ור' יוסי היא דאמר במסכת תמורה (דף כה·) אף בגמר דבריו אדם נתפס דאי ר"מ הא אמר תפוס לשון ראשון אי

דמי ר' מאיר דאמר תפוס לשון רשות · במס' תמורה (נ"ז: סס) גבי האומר הרי זו תמורת עולה תמורת שלמים ר"מ אומר הרי זו תמורת עולה ר' יוסי אומר דברי קיימים וחרעה עד שקומם ומכר ויביא בדמי חליה עולה ובדמי חליה שלמי: או

מסורת השי"ס

עין משפט נר מצוה

יא א מיי' פ"ט מהלכות מעשה קרבנות הל"י"ל
יב ב מיי' פ"ט שם הלכה ח :
יג ג מיי' פ"ח מהלכות מעילה הלכה ח ופ"ח מהלכות ק"פ הלכה ח :
יד ד שם הלכה ז :
טו ה מיי' פי"ז מהל' פסולי המוקדשין הלכה ג הלכה יח ופ"ד מהל' קיב הלכה ח :
[מז] (ו) מיי' פרק יב מהלכות פסולי מוקדשין הלכה ט' [מהר"י למה] :

[יבמות מ. ל. יומא סח:]

מגנה

ר' סתירות ו"טוגן-המטות
ל' קושיות אלו הוא ר' יוקים
(מהפסוקים טבולטו) "הא כל הלילה
כולה ילין" ויקשה
טמאלה הוי
ו' בדגין ערב
דהיינמה בתמיד
של בין הערבים
ב' הוא דאין
קרבן של חול
הוקלו ביו"ט

[ל"ל לרבא וכ"ל כילקוט
פנחס רמז תשס"ב וס'
משפטים רמז שכ"ו ויחזק
דרב ספרא ל"ל רבא
מפה שפיר קאמרת שבת
קמ: וכן בשאר דוכתי
ובזה אתי נמי שפיר
שבשיב רבא כבר רמייה
ניהליה דאמ"ש לי' לאבהו
מעמ"ש הכ סיה זמן
עוכא קדש לי' אבהו]

רבינו חננאל

עמוק וקיימא לן דאפילו
חטאת העוף קדשת
לעולת בהמה ותריק
רבא אין כל החטאות
קדושה לעולות הבאות
עמוק ואחי עולה
מצורע שאם הקרים
העולה לחטאת כיפר
שנאמר והעלה הכהן
את העולה ואת החטאת
מאי והעלה שהעלה
כבר : אמר ליה רב
אדא לרב פפא הכי
עבידי מילתא דאתי בה
לידי תקלה הני אמוראי
דאמרת מעלן ומלינן
על גבי המזבח ניחוש
דילמא סברי דיומיא
ניתנו ואתו לאקטורינהו
ותריק בהנים זריזין הן
ולא אתו לידי תקלה
והא כמה דלא מתקטרי
אינהו אמרין לא מיתכיל
בשר ולא[סלקא]לבעלי'
מתרה שנאמר ואכלו
אותם אשר כפר בהם
מלמד שהכהנים אוכלין
ובעלים מתכפרין[ותריק]
כיון דלא אפשר להקטיר
לאינהו הללו נעשו
כמי שנטמאו או שאבדו
הכהנים אוכלין ובעלים
מתכפרין דתניא יכול
נטמאו אינהו מ' :
רב כהנא רמי כתיב
לא ילין חלב חגי
עד בקר [הא] כל
הלילה ילין ויקשיר
איהו שעה שיוכלו
לי שיקטיר מן
הלילה יקטיר והכתיב
והקטיר עליה חלבי
השלמים עליה השלם כל הלילה
והוהירה תורה לא ילין מכל אותן החלבים עד הבקר : רמי ליה רב ספרא לרבא כתיב לא ילין לבקר זבח הפסח לבקר הוא דלא ילין הא כל הלילה כשרין להקרבה הוא הפסח נשחט בארבעה עשר
הוא דחל הלילה שהוא לילי חמשה עשר יום פוב הוא הכתיב עולת שבת בחול ופרקי' האי קרא כתיב לא ילין לבקר זבח הפסח ודיקינן מיתה לבקר הוא דלא ילין הוא
כל הלילה ילין כלומר קריב לילי חמשה עשר אע"פ שהוא י"ד בארבעה עשר שחל להיות בשבת עסקינן דחלבי שבת קריבין ביום טוב : אמר ליה רבא וניתמא ליה
לקרא דבארבעה עשר שחל להיות בשבת כתיבת א"ל שבקיה לקרא כיון דליה ליה דרשה אחרינא הוא דחיק ומוקים נפשיה בהכי : מתני' הפסח ששחטו שלא לשמו כו' בעי רב פפא בעבודה אחת מאלו העבודות אמר לשם

נוסח/כלל

לטמא ולא לטמא
בקרבן פסח

נוסח (ידפס)
מני מתני'
ר"מ - אי-ל"ש
דיחוד לב
תלוי בא"ת
מדוכר
(בהא דקתני
לטמא ולא
לטמא)
בדאוקמה אחת
אז דעתי
דבוזות

הגהות הב"ח

(ה) תוס' ד"ה יכול וכו' וי"ל וכו' דכל כמה דלא חזו בכסי' נאכלים בשר. ר"ב מי' אפילו מדאוריתא :

[זבחים סט:]

[שבת כ. וש"נ]

[ויעל' תו' לקמן ע. סד"ה לאו]

[גי' תוס' היא בעי רבא וכן מלאתי בכש"ל ובמהרש"ל]

[לעיל מח. יומא לג.]

[לקמן סב: שבת כד:]

[שבת קיד.]

[קדושין סח. נדה לג.]

[זבחים יג.]

גליון השי"ס

גמ' והכתיב עולת שבת. מי' שבת ד"כ ע"א תד"ה מבכרי. וביומא דף מז ע"א תוד"ה אבל וכ"ל :

רש"י ד"ה והעלה הכהן וכו' בשר חטאת : דתנו' יכול נטמאו אמורין. כדאמרינן בריתא בפ' פ' הליל :